

GÜNEYDOĞU ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

EKONOMİ BÜLTENİ

KASIM 2024

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi

GaibGaziantep

GaibGaziantep

GaibGaziantep

Gaib

GaibGaziantep

GaibGaziantep

KASIM AYI ÖZEL GÜNDEMİ “GAİB YAPAY ZEKÂ ETKİNLİKLERİ”

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri olarak ilk AB Erasmus+ Projesi Ortaklığımız olan AI4VET4AI AB Erasmus+ Projesi kapsamında gerçekleştirdiğimiz AI Day/Yapay Zekâ Günü etkinliğimiz büyük bir katılımıla tamamlandı.

Koordinatör Başkanımız Ahmet Fikret Kileci'nin açılış konuşmaları ile başlayan etkinlikte, Genel Sekreter Yardımcımız Serdar Hasan Aydoğan, projemiz hakkında katılımcılara bilgiler verdi.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

Etkinlikte sırasıyla;

- Prof. Dr. Öykü İYİGÜN “Yapay Zekâ Genel Bilgilendirme”,
- Ayşe ARKAN “Üretim Sektöründe, Reel Ekonomi’de Yapay Zekâ”,
- Dr. Ahmet Naci ÜNAL “Yapay Zekâ ve Siber Güvenlik”,
- Dr. Umut KÖKSAL “Dış Ticarete Yapay Zekâ” ve
- Mehmet TÜFEKÇİ ise “Perakende Sektöründe Yapay Zekâ” konulu sunumlarını gerçekleştirdi.

Prof. Dr. Öykü İyigün “Yapay Zekâ Genel Bilgilendirme” sunumunda, dijitalleşme, yapay zekâ ve verimlilik, ulusal yapay zekâ stratejisi, yapay zekânının günümüzdeki yeri ve uygulama alanları, yapay Zekânın fırsatları ve tehditleri konularına değinirken, Ayşe Arkan “Üretim Sektöründe, Reel Ekonomi ‘de Yapay Zekâ” başlıklı sunumunda; üretim sektöründe yapay zekânın kullanım örneklerinden bahsetti. Dr. Ahmet Naci Ünal “Yapay Zekâ ve Siber Güvenlik” başlıklı sunumunda siber güvenlik-yapay zekâ ilişkisine, yapay Zekânın siber güvenlikte kullanabilecek alanlarını anlatırken, Dr. Umut Köksal “Dış Ticarete Yapay Zekâ” konulu sunumunda yeni nesil yapay zekâ teknolojilerinin dış ticareti nasıl dönüştürdüğü, yapay zekâ çağında dış ticaretin konumundan bahsetti. Mehmet Tüfekçi ise “Perakende Sektöründe Yapay Zekâ” başlıklı sunumunda yapay Zekânın perakende sektöründe fırsat mı tehdit mi olarak görüldüğüne değindi.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

4 yıl sürecek olan ve 11 farklı ülkeden 26 ortağın katıldığı AI4VET4AI projemizin temel amacı, AB'nin yapay zekâ düzenlemeleri ve Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027) uyarınca ilgili becerilerin geliştirilmesi yoluyla kilit sektörlerde yapay zekâ temelli inovasyonun tanıtılmasıdır. Proje kapsamında kazandırılması hedeflenen yapay zekâ becerileri, AB'nin kalkınma gündeminin merkezinde yer alan akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi teşvik edecektir.

AI4VET4AI Projesi'nin amacı, mesleki eğitim ve öğretim (VET) müfredatına yeni yenilikçi öğretim içeriği ve yöntemleri ekleyerek AB işgücü piyasasının dijital dönüşümüne katkıda bulunmak ve böylece yapay zekâ becerisine sahip çalışanların büyümesini desteklemektir. Projede işe sıfırdan başlayarak proje bölgelerinde yapay zekâ kullanımı için en güçlü sektörleri araştırarak ve bu sektörler için işletmeler ve küme organizasyonlarıyla yakın iş birliği içinde mesleki eğitim ve öğretim (VET) programlarında kolayca uygulanabilecek kitlesel açık çevrimiçi kurslar (MOOC'ler) ve öğretmen eğitimi (TT) materyalleri oluşturulacaktır. Mesleki eğitim ve öğretim (VET) öğrencilerinin yaratıcı ve girişimci becerilerini geliştirdikleri yenilikçi yapay zekâ mesleki eğitim ve öğretim (VET) kampüsleri ve mesleki eğitim ve öğretim

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

(VET) inovasyon yapay zekâ inkübatörleri düzenlenmesi planlanmaktadır. Proje faaliyetleri, ortakları birbirine yakınlaştırmak ve kamu ve özel sektörün yanı sıra sivil toplum temsilcileri arasında bölgelerimizdeki yapay zekâ potansiyeli hakkında farkındalık yaratmak için kullanılmaktadır. Bu da proje içerisinde, Yapay zekâ gelişimini daha fazla desteklemek için ilgili, bilgili ve motive olmuş ilgili AB vatandaşları ve kurumlarından oluşan ortak ve aktif bir platform oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Bu durum herkes için sürdürülebilir, kapsayıcı ve adil yapay zekâ destekli bir gelecek arayışında çok daha fazla kurumu, mesleki eğitim ve öğretim kurumlarını, şirketler, ajanslar ve bireyleri çekmeyi amaçlayan iddialı Mesleki Mükemmeliyet Merkezlerimizin (CoVE) temelini oluşturmaktadır.

Proje konsorsiyumunda temsil edilen politika yapıcılar, araştırma kurumları, meslek sektörü kuruluşları ve sektör temsilcileri arasında ulus ötesi ortaklıklar kurulmaktadır. Mevcut mesleki eğitim ve öğretim (VET) müfredatına yapay zekâ ile ilgili içerik eklerken veya yenilerini sunarken, mesleki eğitim ve öğretimin (VET) mükemmelliğinden ödün verilmemesini sağlamak için bilgi üçgeninin (iş, eğitim ve araştırma) gücünden yararlanılmaktadır. Ulaşılmayı hedeflenen üst düzey hedefler; AB Koordineli Yapay Zekâ Planı ve buna bağlı olarak Yapay Zekâ ile ilgili AB yönetmeliğinde tanımlanan AB ve uluslararası düzenleyici ve etik standartlara uygun olarak güvenilir yapay zekânın geliştirilmesi ve kullanılması için ortak anlayış yaratarak ve farkındalığı artırarak yapay zekâyı güven oluşturmaya ve Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2027) uyarınca ilgili becerilerin geliştirilmesi yoluyla kilit sektörlerde yapay Zekâ tabanlı inovasyonu tanıtmaya yöneliktir. Bu yapay zekâ becerileri, AB'nin kalkınma gündeminin merkezinde yer alan akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi destekleyecektir.

Bu proje bir dizi hedef gruba hitap etmektedir:

- Mesleki eğitim ve öğretim (VET) öğrencileri
- Mesleki eğitim ve öğretim (VET) öğretmenleri
- Yükseköğretim kurumu (HEI) öğrencileri ve öğretmenleri
- Sektörel temsilciler
- Yenilikçi girişimler, küçük ve orta ölçekli işletmeler
- Politika yapıcılar

Bu zamana kadar proje kapsamında Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri olarak “Yapay Zekâ Olmayan İşletmelerin Geleceği-Tasarımda Yapay Zekâ ve Tasarım Üzerine Yapay Zekâ Konuşmaları” etkinlikleriyle yapay zekâ alanındaki yenilikleri ve özellikle tasarım alanına

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

yapay zekânın ne gibi yenilikler getireceği konuları ele alınmış olup, son olarak AI DAY etkinliği düzenlenmiştir. Proje kapsamında, birliklerimizce proje süresi boyunca bölge genelinde yapay zekâ uygulamaları ile ilgili çeşitli etkinlikler ve toplantılar düzenlenecektir

Proje hakkında detaylı bilgi almak için projeye ait web sitesini ve sosyal medya hesaplarını ve web sitesinde yer alan bülteni takip edebilirsiniz.

Web: <https://www.ai4vet4ai.eu/>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/ai4vet4ai/>

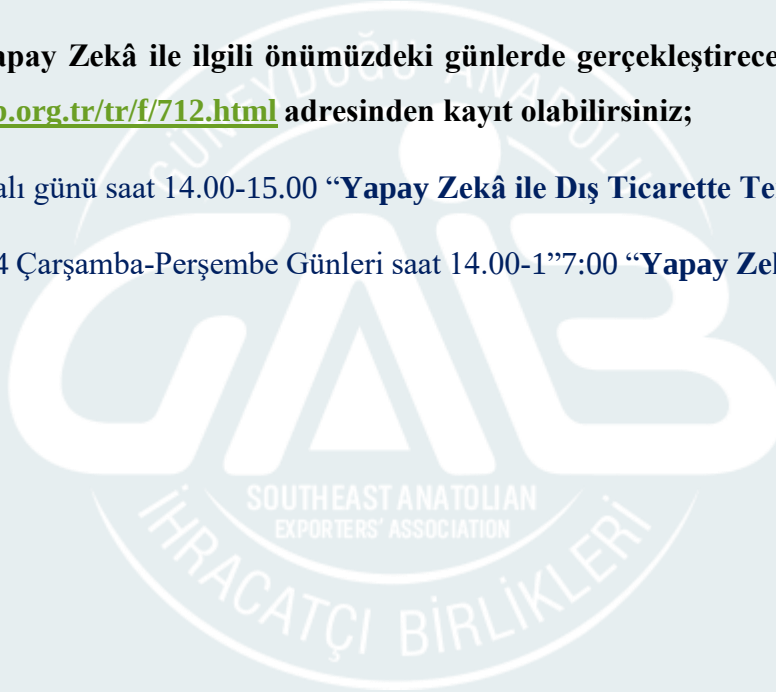
Facebook: <https://www.facebook.com/ai4vet4ai>

GAİB AI DAY Yapay Zekâ Günü Etkinliği videolarına ulaşmak için: <https://link.gaib.org.tr/385> adresini ziyaret edebilirsiniz.

GAİB olarak Yapay Zekâ ile ilgili önümüzdeki günlerde gerçekleştireceğimiz eğitimlere <https://www.gaib.org.tr/tr/f/712.html> adresinden kayıt olabilirsiniz;

10 Aralık 2024 Salı günü saat 14.00-15.00 “Yapay Zekâ ile Dış Ticarete Temel Bilgiler “

18-19 Aralık 2024 Çarşamba-Perşembe Günleri saat 14.00-17:00 “Yapay Zekâ ile Dış Ticaret Uygulamaları”

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

- Euro Alanı'nda üçüncü çeyrek GSYH büyümesi çeyreklik ve yıllık bazda sırasıyla % 0,4 ve %0,9 düzeyinde açıklanarak beklendiği gibi öncü verileri teyit etti. Bölgede Eylül ayına ilişkin sanayi üretimi ise aylık ve yıllık bazda sırasıyla %2,0 ve %2,8 ile beklenen seviyelerden daha fazla daralma gösterirken, önceki aya ilişkin veriler de aşağı yönlü revize edildi. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda Kasım ayına ilişkin nihai imalat PMI verisi 45,2 ile öncü veriye paralel gerçekleşti. Ekim ayına göre 0,8 puan ile sert bir düşüş gösteren endeks, sektörde faaliyet koşullarının zayıfladığına işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Ekim ayı toplantısında faiz oranlarını 25 baz puan düşürerek Haziran ayından bu yana üst üste üçüncü kez indirmeye gitmiş oldu. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Alanı'nda açıklanan TÜFE enflasyonu Kasım'da %2,3 gerçekleşti. Bu dönemde, enerji fiyatları %1,9 gerilerken, hizmet fiyatları %3,9 yükseldi. Aynı dönemde, yıllık çekirdek TÜFE enflasyonu %2,7 ile beklentilerin bir miktar altında kaydedildi. [Ayrıntılar...](#)
- Çin'de açıklanan imalat PMI verileri Kasım'da NBS imalat PMI 50,3, Caixin imalat PMI nihai verisi de 51,5 ile eşik değerin üzerinde gerçekleşerek sektörde büyümeye işaret etti. Söz konusu verilerin etkisiyle Asya piyasaları bu sabah alıcılı bir görünüm sergiliyor. [Ayrıntılar...](#)
- ABD'de açıklanan verilere göre, Ekim'de aylık ve yıllık enflasyon sırasıyla %0,2 ve %2,6 gerçekleşti. [Ayrıntılar...](#)
- ABD'de S&P'nin yayımladığı imalat PMI verisi 49,7 seviyesine yukarı yönlü revize edildi. [Ayrıntılar...](#)
- ABD Merkez Bankası (Fed) kasım ayında politika faizini 25 baz puan düşürerek % 4.75 seviyesine çekti. [Ayrıntılar...](#)
- Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) açıkladığı verilere göre küresel gıda fiyatları endeksi Ekim ayında 2,5 puan artışla 127,4 ile Nisan 2023'ten bu yana en yüksek değerini aldı. Bu dönemde, et dışında tüm gıda ürünlerinin fiyatı artarken, özellikle bitkisel yağ fiyatlarındaki yükseliş dikkat çekti. [Ayrıntılar...](#)

TÜRKİYE EKONOMİSİNE DAİR GELİŞMELER

- TÜİK işsizlik oranı eylülde yüzde 8,6 oldu. Türkiye’de istihdam edilenlerin sayısı, eylülde aylık bazda 95 bin kişi artarak 32 milyon 823 bin oldu. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK verilerine göre, 2024’ün 3. Çeyreğinde (Temmuz-Eylül) mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 8,7 oldu. Bu dönemde işsiz sayısı 3 milyon 106 bin kişi olarak kayıtlara geçti. İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 6,9, kadınlarda yüzde 12,1 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 16,8 olurken, mevcut istihdamın ise yüzde 58,2’si hizmet sektöründe yer aldı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK yılın 3. çeyreğine ilişkin Türkiye ekonomisi büyüme rakamlarını açıkladı. GSYH 2024 yılı üçüncü çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 2,1 arttı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK tüketici güven endeksi Ekim ayındaki 80,6 düzeyinden Kasım’da 79,8 seviyesine indi. Endeksteeki gerilemede gelecek 12 aylık döneme ilişkin beklentilerdeki gerilemeler etkili olurken, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesinin %1,5 gerilediği görüldü. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK açıkladığı verilere göre, ekimde %2,88 olan aylık enflasyon, kasımda %2,24’e geriledi. Yıllık enflasyon ise ekimde %48,58 iken kasımda %47,09 oldu. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB, kasım ayı için politika faizini yüzde 50’e sabit tuttu. Karar metninde politika faizinin seviyesinin, enflasyon gerçekleştirmeleri ve beklentileri göz önünde bulundurularak öngörülen dezenflasyon sürecinin gerektirdiği sıklığı sağlayacak şekilde belirleneceği belirtildi. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB yılın dördüncü ve son Enflasyon Raporu’nu yayımlandı. Yayımlanan rapora göre, 2024 yılsonu enflasyon tahmini 6 puan yukarı yönlü revize edilerek %44,0 düzeyine çıkarılırken, tahmin aralığı %42-%46 bandında belirlendi. Rapora göre, 2025 ve 2026 yılsonlarına ilişkin enflasyon tahminleri de sırasıyla 7 ve 3 puan yükselterek %21 (%16-%26 aralığında) ve %12 (%6-%18 aralığında) seviyelerine çıkarıldı. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi yıl sonu enflasyonuna ilişkin beklentileri 2024 ve 2025 yılları için sırasıyla %44,81 ve %26,22’ye yükselerek iki ay art arda artış kaydetmiş oldu. Katılımcıların yılsonu için USD/TL kuru beklentisi ise 35,72 TL düzeyine geriledi. Kasım anketinde 2024 için %3,1 düzeyindeki büyüme beklentisi değişmezken, gelecek yıl için büyüme beklentisi %3,2 düzeyine geriledi. [Ayrıntılar...](#)
- Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) İhracat Pazar Monitörü’nün (İPM) ekim ayı sonuçlarına göre, İhracat Talep Endeksi 99,5, Pazar Dayanıklılık Endeksi ise 99,3 puana geriledi. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

- TCMB Kasım ayına ilişkin Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi bu dönemde aylık bazda 1,2 puan iyileşme ile art arda üçüncü ayda da artarak 103,4 seviyesinde gerçekleşirken, Nisan'dan bu yana en yüksek değerini aldı. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB Kasım ayına ilişkin mevsimsellikten arındırılmış imalat sanayii kapasite kullanım oranı da aylık bazda 0,4 puan artışla %75,6 düzeyinde gerçekleşti. [Ayrıntılar...](#)
- Eylül'de 50,5 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, Ekim'de 51,1'e yükselerek ihracat ikliminde ılımlı, ancak önceki aya göre daha belirgin bir iyileşmeye işaret etti. Böylece dış talep koşulları üst üste on anket döneminde güçlenme sergiledi. [Ayrıntılar...](#)
- İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Kasım 2024 döneminde eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, manşet PMI kasımda üst üste sekizinci ay eşik değer 50,0'nin altında kalsa da ekim ayındaki 45,8 seviyesinden 48,3'e yükselerek faaliyet koşullarındaki bozulmanın mayıs ayından bu yana en hafif düzeyde gerçekleştiğine işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- Standard & Poor's (S&P), Türkiye'nin kredi notunu "B+"dan "BB-"ye yükseltirken, kredi notu görünümünü "durağan" olarak belirledi. [Ayrıntılar...](#)
- Tarım ve Orman Bakanlığı Bitki Karantinası Kayıt ve Takip Sistemi (BKKTs)'de yapılan ihracat başvurularında, beyan edilen ürünün yazı ekinde yer alan ürünlerden olması durumunda ihracatçının talebine bırakılmadan veya zorunluluk olmadan ihracatçının BKKTs'de talebiyle TPS ID numarası oluşturulduğu, ihracata konu ürünler için TPS ID oluşturulması durumunda; Bitki Sağlık Sertifikası üzerindeki QR ile yapılacak sorgulamada; Gümrük idarelerinde sadece "Belge Durumu" ve "Beyanname Durumu" kapanmış olan sevkiyatlar için "Ürün Türkiye'den çıkış yapmıştır" bilgisi görüntüleneceği, bu nedenle oluşturulan TPS ID numaralarının Gümrük İdarelerinde açılacak İhracat Beyannamelerinin ilgili yerinde beyan edilmesi gerektiği, aksi durumda ithalatçı ülkeler tarafından yapılacak sorgulamalarda BKKTs'de ihraç edilmek istenen ürünün Türkiye'den çıkış yapmadığı bilgisinin görüldüğü belirtilerek konu hakkında ilgili ihracatçı firmalara bilgi verilmesinin önem arz ettiği ifade edilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- Birleşik Krallık (BK) tarafından BK Gümrük Tarife Cetveline göre 7323.93.00.10, 7323.99.00.10, 8516.79.70.10, 8516.90.00.51 gümrük tarife pozisyonlarında yer alan ülkemiz menşeli ütü masaları ithalatına karşı 8 Eylül 2023 tarihinden bu yana %4,02 oranında uygulanmakta olan sübvansiyona karşı telafi edici önleme ilişkin nihai kararın, bir firmamızca yeniden incelenmesi (reconsideration) için 9 Ekim 2023 tarihinde BK ilgili otoritesine (Trade Remedies Authority-TRA) yaptığı başvuru kapsamında nihai kararın yeniden değerlendirildiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede, konuya ilişkin olarak TRA tarafından 8 Kasım 2024 tarihinde yayımlanan yeniden değerlendirme raporuna göre, sübvansiyon marjlarının ihracatçı firmalarımız lehine güncellenerek %3,31 oranında uygulanması önerilmiştir. Öte yandan, ilgili raporun incelenmesinden de görülebileceği gibi, TRA tarafından yeniden değerlendirilen mezkûr karara ilişkin ilgili

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

herhangi bir tarafın üst mahkemeye itirazda bulunabileceği belirtilmiştir. İlgili ayrıntılara <https://www.gov.uk/tax-upper-tribunal> adresinden ulaşılabilir. [Ayrıntılar...](#)

- Türkiye İhracatçılar Meclisi'nden (TİM) alınan bir yazıda; İhracat Genel Müdürlüğünden alınan yazıya ithafen, ACID numarasının menşe ispat belgeleri üzerine yazılması zorunluluğunun kaldırılmasına yönelik girişimlere devam edildiği; söz konusu girişimler olumlu neticeleninceye dek ihracatın sekteye uğramaması amacıyla ülkemiz ile Mısır arasında mevcut STA'nın menşe kurallarını belirleyen 3 no'lu Protokol'ün 25'inci maddesi hükümlerine dayanılarak; MEDOS'ta Mısır'a STA kapsamında ihracat amacıyla düzenlenen EUR.1 ve EUR-MED Dolaşım Belgelerinin üzerine ACID numarası, firma tescil numarası, fatura numarası gibi bilgilerin tek set şeklinde sistemsal olarak yazılması mümkün olan bir haneye, belge başvurusu esnasında MEDOS üzerinden ihracatçı tarafından girilmesinin, Mısır'a STA kapsamında ihracat amacıyla MEDOS üzerinden düzenlenmeyen EUR.1 ve EUR-MED Dolaşım Belgeleri ile MEDOS'ta düzenlenmiş olmakla beraber ihracat aşamasında ACID numarası girilememiş olan belgelere ACID numarasının ihracatçı, ihracatçının yasal temsilcisi veya ithalatçı tarafından mürekkepli kalemle yahut yapışkanlı bir etiket üzerine yazılmasının uygun görüldüğü ifade edilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından ABD Gümrük Tarife Cetveli'ne göre 5503.20.0025 gümrük tarife pozisyonlu "İnce Denye Polyester Kesikli Elyaf" ürünlerinin ithalatına yönelik olarak bir korunma önlemi soruşturmasının yürütüldüğü belirtilmektedir. ABD Başkanı, Komisyon üyelerinin önerilerinde değişikliğe giderek, bahse konu üründe dört yıl süreyle (23 Kasım 2024- 22 Kasım 2027) sadece "temporarily free of duty under bond -TIB" programı ile ülkeye giren ürünlere ve ilk yıl 0, ikinci yıl 453.592, üçüncü yıl 907.185 ve son yıl 1.360,777 kilogram miktarlarında olmak üzere kota uygulama kararı almış olup bahse konu önlemin 23 Kasım 2024'te yürürlüğe girmesinin planlandığı bildirilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- 12 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı. Gider Pusulası ve Müstahsil Makbuzunda Tarafların Bilgileri Elektronik Ortamda ya da İletişim Araçları Yoluyla Doğrulanabilecek Elektronik belge olarak düzenlenemeyen gider pusulasının ve halihazırda elektronik ortamda düzenlenebilen müstahsil makbuzunun ıslak imzayla imzalanması yerine tarafların bilgilerinin elektronik ortamda ya da iletişim araçları yoluyla doğrulanabilmesine olanak tanındı. Fatura ve E-arşiv Fatura Uygulamasına Dahil Olmayan Mükelleflere E-arşiv Fatura Düzenleme Zorunluğu getirildi. E-fatura ve e-arşiv fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce düzenlenecek faturaların, vergiler dahil, toplam tutarının 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 3 bin lirayı aşması halinde, 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren tutarına bakılmaksızın, e-arşiv fatura olarak düzenlenmesi zorunluğu getirildi. (Karar belirtilen tarihlerde yürürlüğe girecektir.) [Ayrıntılar...](#)
- 23 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de Türk Gıda Kodeksi Şeker Tebliği (Tebliğ No: 2022/10)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2024/35) ile fruktoz ve glukoz şurubu gibi ürünlerin piyasaya arzında ürün adlarının yanında parantez içinde elde

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

edildikleri kaynak belirtilmek zorunda olacak. Tebliğ, şekerlerin hazırlanması, işlenmesi, muhafaza edilmesi ve piyasaya arzını sağlamak üzere bu ürünlere ilişkin usul ve esasları belirliyor. Değişiklikle tebliğ kapsamındaki ürünlerin etiketlenmesine ilişkin hüküm düzenlendi. Buna göre, 'dekstroz veya dekstroz monohidrat', 'dekstroz veya susuz dekstroz', fruktoz, 'glukoz şurubu veya glukoz-fruktoz şurubu veya fruktoz-glukoz şurubu' ve 'kurutulmuş glukoz şurubu veya kurutulmuş glukoz-fruktoz şurubu veya kurutulmuş fruktoz-glukoz şurubu' ürünlerinin piyasaya arzında ürün adlarını takiben parantez içinde elde edildikleri kaynak yazılacak. Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir. [Ayrıntılar...](#)

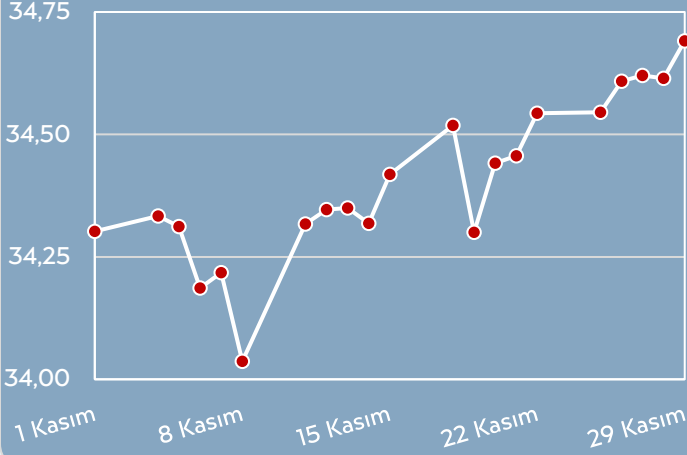
- 27 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9166) ile yağlık ayçiçeği tohumu ithalatında yüzde 27 olarak uygulanan gümrük vergisi yüzde 12 olarak revize edildi. [Ayrıntılar...](#)
- 27 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9167) ile yağlık ayçiçek tohumu ve ham ayçiçek yağı için tanımlanan tarife kontenjanı kapsamındaki ithalatta yüzde 8 olarak uygulanan gümrük vergisi oranı sıfırlandı. [Ayrıntılar...](#)
- 27 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (574) ile yeniden değerlendirme oranı 2024 yılı için %43,93 olarak tespit edildiği bildirildi. Çeşitli vergi ve harçlarla ilgili kanunlarda, vergi, harç ve ceza tutarlarının her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar artması öngörülüyor. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

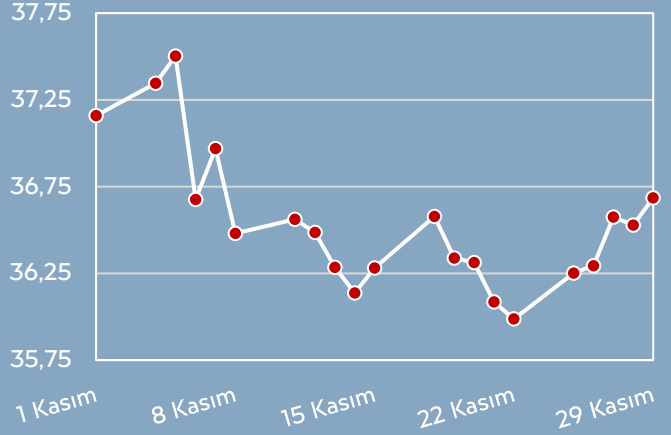
Kasım 2024

DÖVİZ-EMTİA VE BİST GÖSTERGELER

Dolar - TL

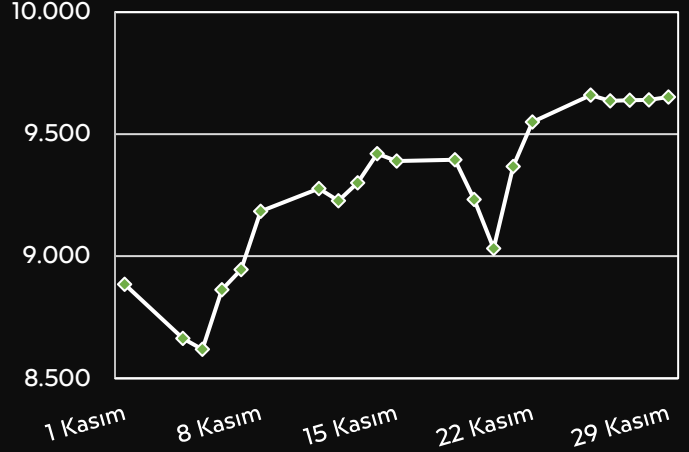
Euro - TL

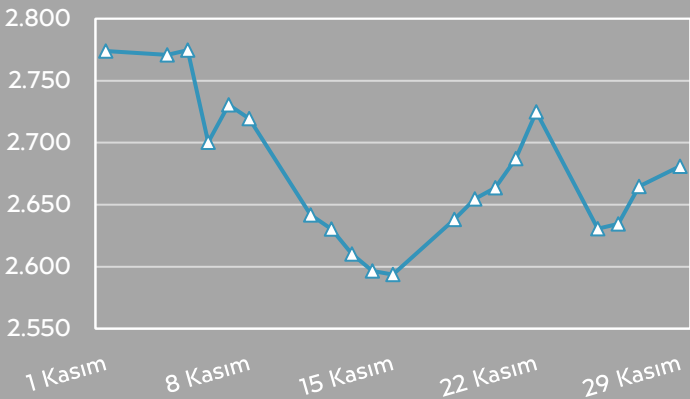
Brent Petrol/USD

BİST 100 Endeksi

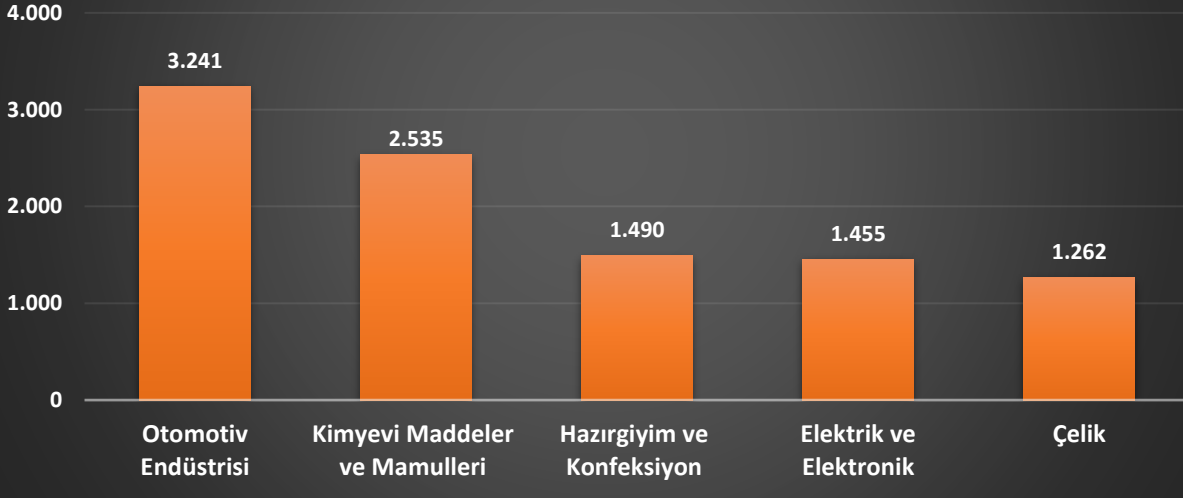

Ons Altın - USD

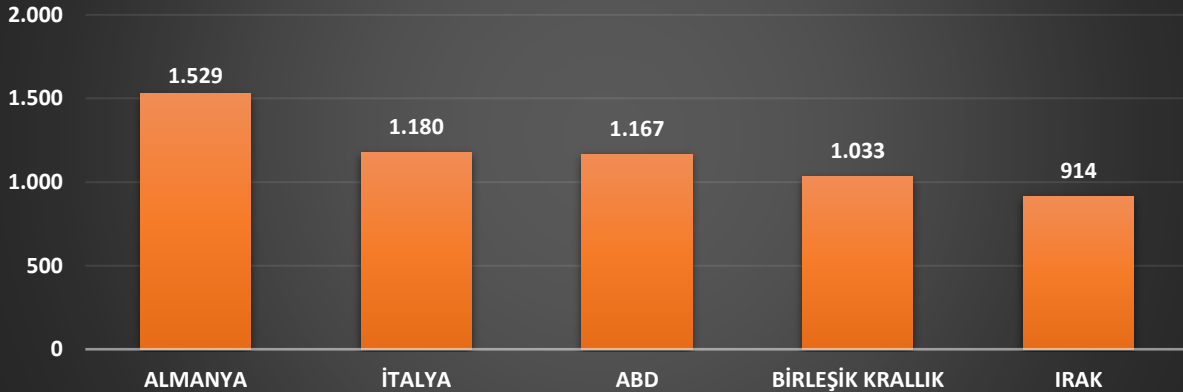
Gram Altın(₺)

Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Sektörler,
Kasım 2024 (Milyon USD)

(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

Türkiye'nin, 2024 yılı Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracatı %3,1 oranında azalarak 22,2 milyar dolar olurken, dış ticaret hacmi %0,1 oranında azalarak 51,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Kasım ayında sektörlere göre ihracatta sırasıyla; Otomotiv Endüstrisi, Kimyevi Maddeler ve Mamulleri, Hazır Giyim ve Konfeksiyon, Elektrik ve Elektronik ve Çelik sektörleri yer almıştır.

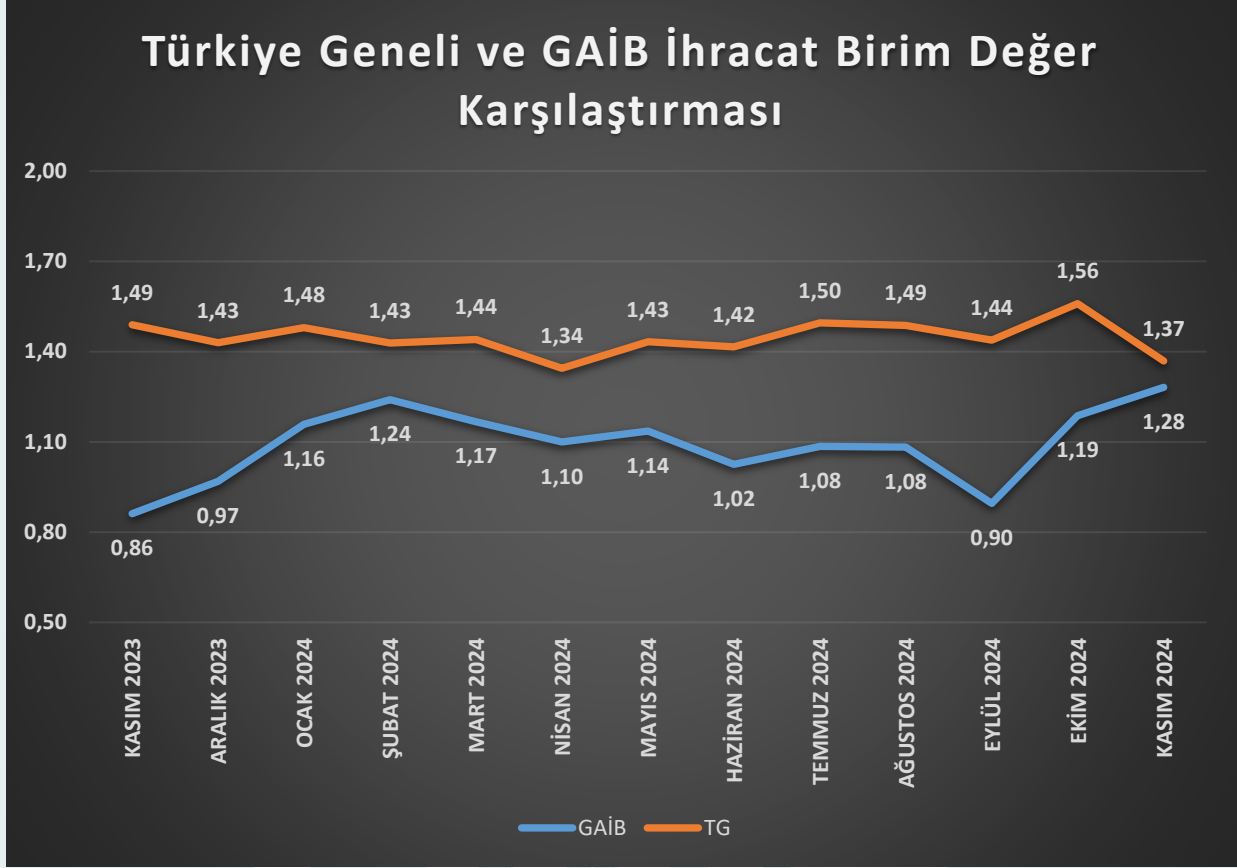
Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Ülkeler,
Kasım 2024 (Milyon USD)

(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

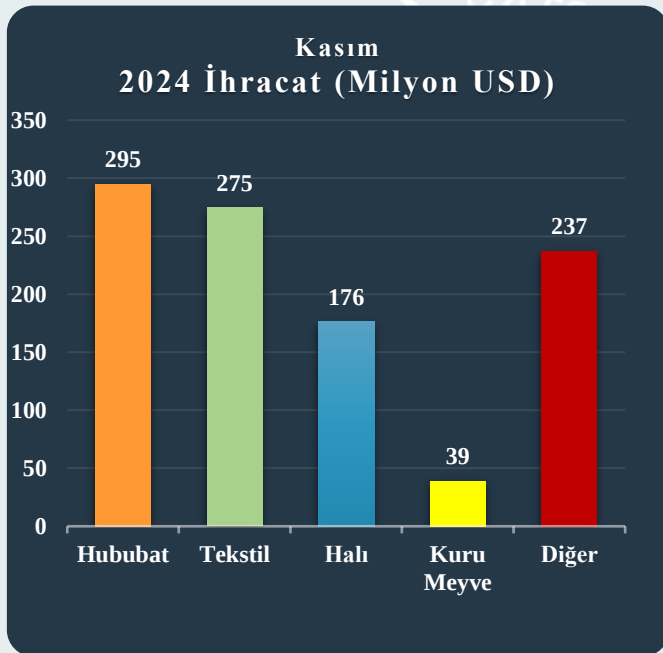
Türkiye'nin Kasım ayında en fazla ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla; Almanya, İtalya, ABD, Birleşik Krallık ve Irak oldu.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

Türkiye'nin Kasım ayı ihracatı birim değeri incelendiğinde; Türkiye'ye kg başına 1,37 USD ödenirken, GAİB'in Kasım ayı birim ihracat değeri incelendiğinde bu değer 1,28 USD olduğu görülmektedir.

Birliklerimizce 2024 yılı Kasım ayında, 2023 yılının aynı ayına oranla %8,6 'lık azalışla 1 milyar 22 milyon 262 bin \$'lık ihracat kayda alınmıştır.

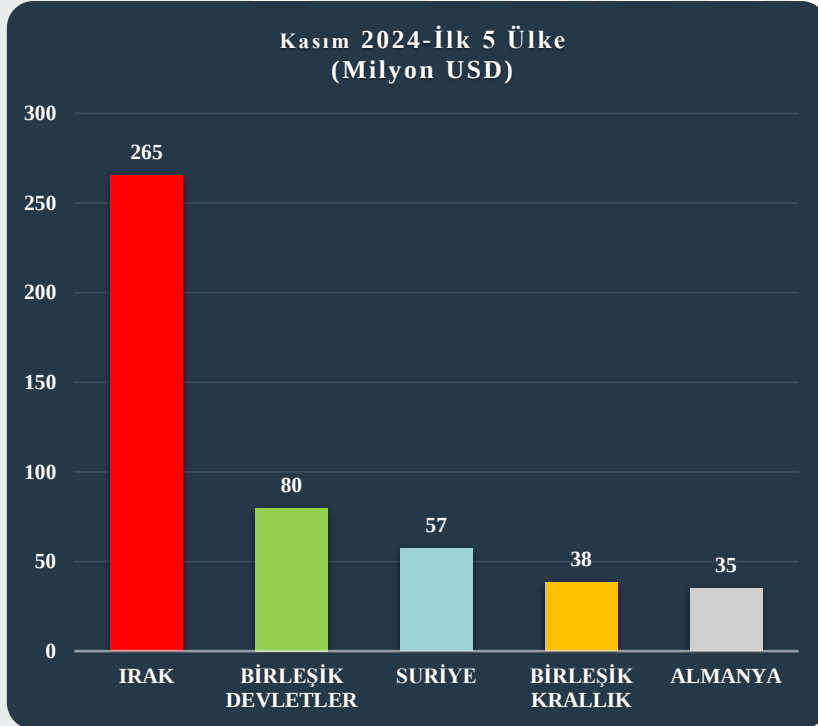
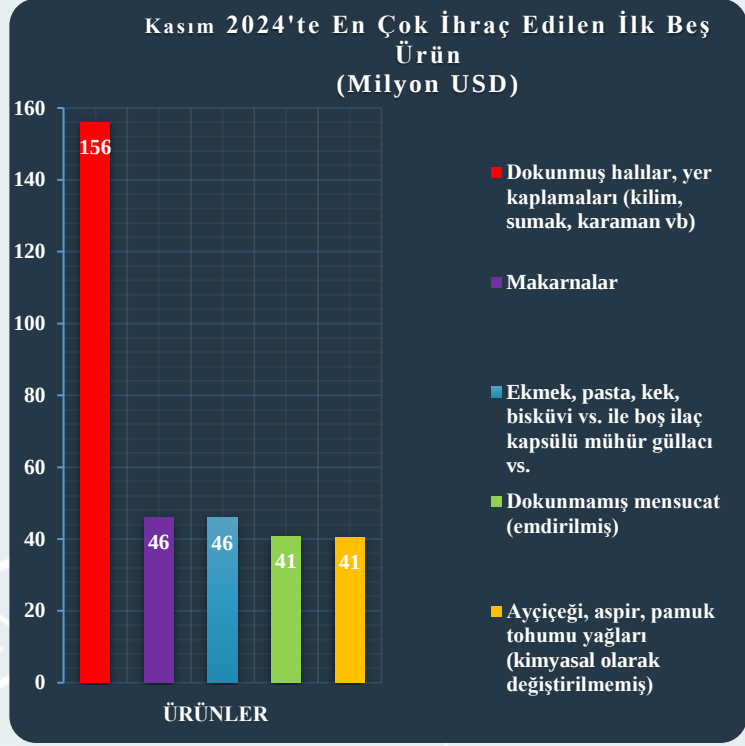
Birliklerimizin 2024 yılı Ocak-Kasım döneminde, 2023 yılının aynı dönemine oranla %0,1'lik artışla 10 milyar 624 milyon 847 bin \$ olmuştur.

GAİB, Kasım ayında ülkemizden gerçekleştirilen ihracatın %4,5'ine imza atmıştır.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

Birliklerimizce Kasım ayında en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün Dokunmuş halılar olurken, sırasıyla, Makarnalar, Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. Dokunmamış mensucat (emdirilmiş) ve Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve takip etmiştir.

Kasım ayı itibari ile bölgemiz ihracatında öne çıkan ülkeler **Irak, ABD, Suriye, Birleşik Krallık ve Almanya** olmuştur. Bölgemiz ihracatında **Orta Doğu Ülkeleri %40,9** pay ile ilk sırada yer almakta, **AB Ülkeleri %16,2** pay ile ikinci ve **Afrika Ülkeleri %14,1** pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

➤ Bölge illerimizin ihracat performansı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

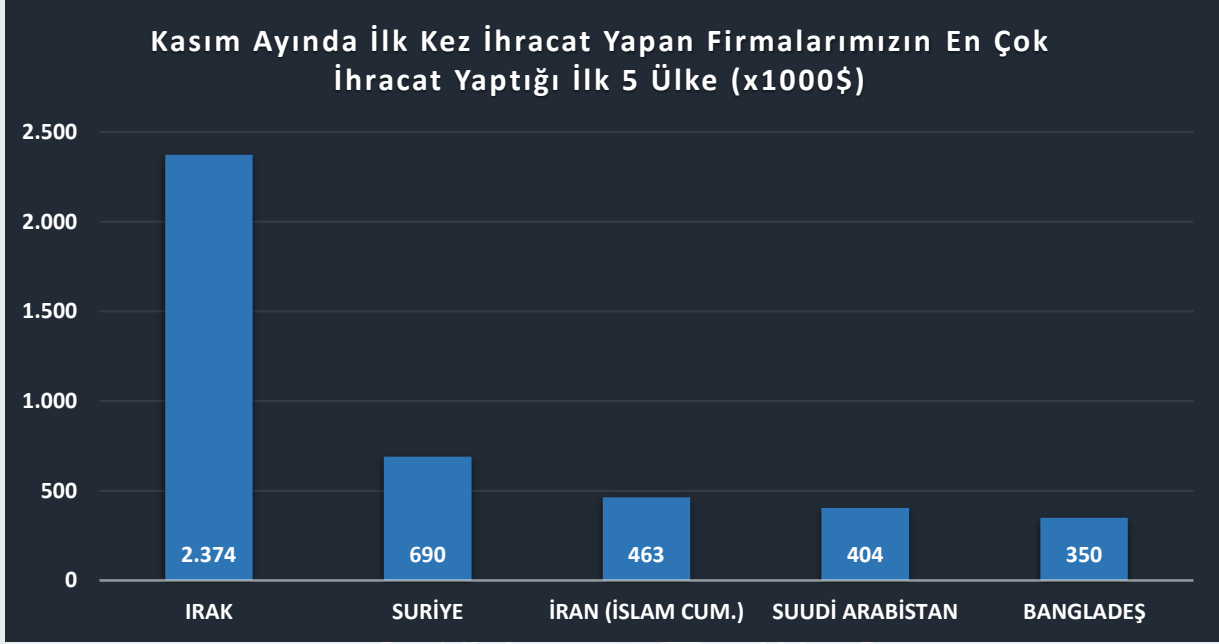
Kasım 2024 İhracat Verileri					
İller	İhracat (FOB USD)	Beyanname Sayısı	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	İhracat Yapan Firma Sayısı	İl Bazlı Sıralama
Gaziantep	862.841.061	17.043	179	1.773	6
Kahramanmaraş	105.871.883	2.116	91	247	21
Mardin	91.978.080	1.325	65	180	25
Şanlıurfa	38.109.928	738	60	187	31
Malatya	36.892.251	647	85	121	33
Diyarbakır	22.459.450	493	51	107	42
Kilis	8.221.088	172	22	39	58
Adıyaman	6.920.214	90	28	23	59

➤ Birliklerimizce en fazla tercih edilen teslimat şekli Mal Bedeli ve Navlun olurken en fazla tercih edilen ödeme şekli Mal Mukabili Ödeme olmuştur.

Teslimat Şekli	2024 Kasım (Milyon USD)	Yüzde (%)	Ödeme Şekli	2024 Kasım (Milyon USD)	Yüzde (%)
Mal bedeli ve navlun	327,0	31,98	Mal mukabili ödeme	629,2	61,55
Taşıyıcıya teslim	224,8	21,99	Vesaik Mukabili Ödeme	185,7	18,16
Fabrika çıkışında teslim	220,3	12,69	Peşin Ödeme	183,5	17,95
Gemi güvertesinde teslim	129,7	21,55	Akreditif	18,6	1,82
Mekânda Teslim	79,6	7,79	Vadeli Akreditif	3,9	0,38
Diğer	40,9	4,00	Diğer	1,4	0,13

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

- GAİB'ten bu ay ilk kez 61 firma uzun soluklu ihracat serüvenine başladı. Kendilerini tebrik ediyoruz. İlk kez ihracat yapan firmalarımızın en çok ihracat yaptıkları ülkeler yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Bu firmalarımız toplamda 5,6 Milyon USD'lik ihracat gerçekleştirmiştir.
- 2024 yılında Genel Sekreterliğimizce incelenen İhracata Yönelik Devlet Yardımları dosyalarına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

5973 SAYILI KARAR	2024 Yılı (Kümülatif)	
	Kapanan Dosya Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Yurt Dışı Fuar	534	161.381.806
Yurt İçi Fuar	1.490	212.092.402
Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi Desteği	49	1.105.083
Pazara Giriş Belgeleri	344	13.950.711
Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım	475	99.030.747
Yurtdışı Pazar Araştırması	210	2.848.174
Marka ve TURQUALITY® desteği	1.210	305.365.113
TOPLAM	4.312	795.774.036

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

GAİB'DEN GELİŞMELER

2 Kasım- Türkiye İhracatçılar Meclisi organizasyonu ve Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat'ın katılımıyla gerçekleştirilen TİM Delegeler Çalıştayı'na Birliklerimizin Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri ile TİM Delegelerimiz katılım sağladı

4 Kasım- Yapımı Birliklerimiz tarafından yapılarak GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne devri tamamlanan Gaziantep Laboratuvar Müdürlüğü, gerekli kurulum faaliyetlerinin de tamamlanmasıyla faaliyete başlamıştır.

6 Kasım- Kahramanmaraş üye firmalarımızı ziyaret ederek, Birlik faaliyetlerimiz hakkında bilgiler verdik.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

7 Kasım-Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanımız Mehmet Çıkmaz ve Yönetim Kurulu üyelerimiz Gaziantep Valimiz Sayın Kemal Çeber'i ziyaret etti. Gaziantep İl Tarım ve Orman Müdürü Mehmet Karayılan ve Gaziantep Ticaret İl Müdürü İsmail İncesoy'un da katıldığı toplantıda başta Antep Fıstığı olmak üzere sektör ürünlerimize dair istişarelerde bulunuldu.

7 Kasım- GAİB Koordinatör Başkanımız A. Fikret Kileci, İstanbul'da Turkuvaz Medya tarafından organize edilen ve Ticaret Bakanımız Prof. Dr. Ömer Bolat'ın katılımıyla gerçekleştirilen, Türkiye İhracat Seferberliği Zirvesi'ne katıldı.

7 Kasım- Halı İhracatçıları Birliğimizin kasım ayı Yönetim Kurulu toplantısı Halı İhracatçıları Birliğimiz Başkanı Zeynal Abidin Kaplan'ın katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda sektörün güncel ihracat durumu ele alındı.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

8 Kasım- Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci ve beraberindeki heyet; Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'i ziyaret ederek, Doku Kumaş Tasarım Yarışması hakkında genel bir bilgilendirme yaptı.

12 Kasım- Markalarla Sürdürülebilirlik Buluşmalarımızın ilkinin INDITEX grubu ile gerçekleştirdik. Koordinatör Başkanımız Fikret Kileci moderatörlüğünde gerçekleşen etkinlikte; INDITEX Sürdürülebilirlik Ülke Müdürü Yasemin Mağden Gürek, INDITEX Sosyal Uyumluk Sürdürülebilirlik Yöneticisi Fatma Yüksel Sendan ve

17S Sustainability Finance Consulting Kurucusu Tayfun Bahsi, sürdürülebilirlik alanındaki son gelişmeleri ve uygulamaları katılımcılarla paylaştılar. Katılımcıların yoğun ilgisi ile gerçekleştirilen etkinlikte gerçekleştirilen sunumlar ile INDITEX'in sürdürülebilirlik stratejileri, markaların karşılaştığı başlıca zorluklar ve bu zorlukların aşılmasına yönelik sektördeki yenilikçi çözümler ele alındı.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

12 Kasım- Güneydoğu Anadolu Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliğimizin kasım ayı Yönetim Kurulu Toplantısı Birlik hizmet binamızda gerçekleşti.

13 Kasım- Ortağı olduğumuz AI4VET4AI AB Erasmus+ Projesi kapsamında gerçekleştirdiğimiz AI Day/Yapay Zekâ Günü etkinliğimiz büyük bir katılımı tamamladı. Koordinatör Başkanımız Ahmet Fikret Kileci'nin açılış konuşmaları ile başlayan etkinlikte, Genel Sekreter Yardımcımız projemiz hakkında katılımcılara

bilgiler verdi. Etkinlikte sırasıyla, Prof. Dr. Öykü İYİĞÜN “Yapay Zekâ Genel Bilgilendirme”, Ayşe ARKAN “Üretim Sektöründe, Reel Ekonomi’de Yapay Zekâ”, Dr. Ahmet Naci ÜNAL “Yapay Zekâ ve Siber Güvenlik”, Dr. Umut KÖKSAL “Dış Ticarete Yapay Zekâ” ve Mehmet TÜFEKÇİ ise “Perakende Sektöründe Yapay Zekâ” konulu sunumlarını gerçekleştirdi.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

14 Kasım- GAİB Koordinatör Başkanımız A. Fikret Kileci, 32'nci kez düzenlenen KOZA Genç Moda Tasarımcıları Yarışması Gala Gecesine katıldı.

18 Kasım- GAİB Koordinatör Başkanımız A. Fikret Kileci, Güneydoğu Anadolu Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu üyesi Ahmet Tiryakioğlu, Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu üyesi Adem Beğendi, Güneydoğu Anadolu Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu üyesi Özgür Atakan, Ticaret Bakanlığımız ve TİM tarafından organize edilen ve Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat'ın da katıldığı "Türkiye-İrak Genel Ticaret ve Müteahhitlik Heyeti"ne iştirak etti.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

19 Kasım- Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Kasım ayı Yönetim Kurulu Toplantısı Birlik binamızda gerçekleştirildi. Toplantıda Ekim ayı ihracat rakamları değerlendirilerek Birliğimizin önümüzdeki döneme ilişkin planları görüşüldü.

21 Kasım- Adıyaman Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Tekstil Mühendisliği bölümü öğrencileri ve değerli hocaları Doç. Dr. Seval Uyanık, GAİB hizmet binamızı ziyaret etti. Doku Kumaş Tasarım Yarışması'nda dereceye giren tasarımları yakından inceleyen öğrenciler, tasarım süreçleri ve yenilikçi tekstil teknolojileri hakkında bilgi aldılar.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Kasım 2024

29 Kasım- Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği olarak standımızla katıldığımız, Dünyanın en büyük helal organizasyonu Helal Expo 2024 27-30 Kasım tarihlerinde İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlendi. Fuarda ana ihraç ürünlerimizden oluşan menülerin sunulduğu tadım etkinliğimiz, katıldığımız tüm fuarlarda olduğu gibi, ziyaretçilerin ilgi ve beğenisini kazandı.

ARALIK ONLINE EĞİTİM TAKVİMİMİZ AÇIKLANDI

4 ARALIK 2024
14:00 - 16:00

Sanayi Tipi Çatı GES Sistemlerinin Avantajları
ve Karbon Emisyonu Azaltım Metotları
İrem Rabia Erim

11 ARALIK 2024
14:00 - 16:00

Afrika'ya İhracat Fırsatları
Muhammet Ali Aras, Oğuzhan Aydemir,
Doğan Şahin

18 ARALIK 2024
14:00 - 17:00

Yapay Zeka ile Dış Ticaret Uygulamaları
I. Oturum (Yeni Başlayanlar İçin)
Hakan Akın

19 ARALIK 2024
14:00 - 17:00

Yapay Zeka ile Dış Ticaret Uygulamaları
II. Oturum (Uygulamalı Veri Yorumlama)
Hakan Akın

25 ARALIK 2024
14:00 - 16:00

Yeni Yılda
Ekonomiden Beklentiler
Prof. Dr. Ceyhun Elgin

<https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/gaib-aralik-2024-online-egitim-programlari-596.html>